

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

III. Quid Lumen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

distinguere in objecto lumen & colorem.

Denique ex eadem solutione

xxi. Patet ad fundamentum P. Huradi: homo ad solis lumen colores mutat, & in ipsis radiis solaribus nigrescit immutata manente luce. Quando enim nigrescit homo ad lucem solis, non quidem mutat lucem ut lucem, sed mutat lucem ut tali vel tali temperie specificatam, quæ species tunc mutatur, sicut & subjecti temperies, à quâ inadæquatè producitur; unde & mutatur color, sive lux: sicut enim color in genere, nihil est aliud, quàm lux sub sua specie impressa in genere, ita lux in particulari nihil est aliud, quàm lux sub tali specie impressa in particulari, quæ tunc mutatur: è contra, quia in marmore temperies sufficiens ad producendos & conservandos marmoris colores, non mutatur in luce, fit ut in luce semper idem sit marmoris color.

xxii. Objicies 2º. valde ridiculum est scripturas noctu non esse & deleri, accedenteque luce esse de novo & reponi; an forte lux est scriba? ergo consequenter allata sententia est ridicula.

Respondeo distinguendo antecedens, valde ridiculum est scripturas omnes de nocte non esse & deleri, quoad subjectum immediatum suorum colorum, concedo; nam non est causa, quæ illa subiecta, in quibus immediatè sunt scripturarum colores, destruat: quoad colores suos remanentibus subiectis immediatis, ita dispositis & localiter sitis, ut erant sub suis coloribus, nego; quia cum à luce non distinguantur, id necessarium est. Quod verò luce accedente reponantur ut ante, & sint ejusdem coloris & eodem modo formatæ quo ante, mihi non mirum; quia id provenit ex determinatione ipsius subiecti istorum colorum immediati quod manet formatum ut ante: hic enim advertendum est colores scripturæ non esse immediatè in charta tanquam subiecto, sed in illa materia, in qua sunt, scilicet atramento.

xxiii. Objicies 3º. ex P. Comptono de anima Disp. 14. sect. 2. Decrescente lumine, imò valde jam imminuto ac remisso, color, rubedo, ex gr. apparet æquè intensa, licet minus clarè cernatur, ergo manifestè videtur rubedinem, & alios colores permanentes, esse aliquid realiter distinctum à lumine: alioqui, quò gradu lux decrescit, decresce-

ret color, cum forent idem; clarissimà tamen experientià constat contrarium; nec ad id probandum alio opus est quàm oculis. Hoc argumentum (inquit) existimo esse efficacissimum. Secundò, sequitur in interioribus partibus auri, argenti, æris, marmoris, & similibus, nullum omninò esse colorem, cum lux eò non pertingat. Ita ille.

xxiv. Respondeo decrescente lumine non decrescere colorem, quoad intensionem, quia species visualis colorum non est à solo lumine sed partim etiam à luminis subiecto, quâ diaphano, sive perspicuo: unde, cum semper sit eadem subiecti diaphaneitas, nisi lumen notabiliter decrescat, non apparet notabilis decretio coloris, sed modica valde, prout omnes vesperi experiuntur. Vnde non video quâ ratione hoc argumentum putetur efficacissimum. Totum verò quod de interioribus partibus, auri, argenti, &c. experiri possumus, est quòd sint intra diaphana, sicut extra, non verò quòd sint se solis colorata, quia nequidem extra talia esse, probatum est supra.

D V B I V M III.

Quid lumen?

R E S O L U T I O.

xxv. **D**ico lumen, quod solo nomine à luce distinguitur, est qualitas solo visu sensibilis: vel juxta Aristotelem de anima lib. 2. cap. 3. est actus diaphani, sive perspicui, quâ ratione perspicuum est: perspicuitas enim, saltem negativa, omnino est necessaria dispositio ad lumen recipiendum. Hinc

xxvi. Collige 1º. contra nostros Complutenses lumen malè definiri actum perspicui ut illuminati; quia cum illuminatum involvat lumen, definitum ingreditur suam definitionem, & definitio manet æquè obscura, ac ipsum definitum.

xxvii. Collige 2º. contra P. Poncium malè definiri lucem, qualitatem ex se visibilem independentem ab alia qualitate, quæ non sit species intentionalis consequens naturam sui subiecti, &c. quia continet multa superflua, sufficitque, si dicat esse qualitatem ex se visibilem; nam cætera addit, ut excludat colorem, quem malè à luce realiter, ut vidimus, distinguit.

A P P E N D I X

Circa Species Visus.

D V B I V M I.

An lumen, sive color visui immediatus sit sibi ipsi species impressa sic ut sine alia realiter distincta videatur.

R E S O L U T I O.

xxviii. **D**ico, lumen sive color visui immediatus sine specie impressa videtur. Sed ante hujus Resolutionis probationem,

xxix. Suppono per speciem visibilem hic intelligi qualitatem luminis, sive coloris, repræsentativam; quia ob id muneris rectè à nonnullis dicitur luminis, sive coloris, imago, similitudo, vicaria, &c.

non quidem in essendo, sed in repræsentando: dicitur autem communiter in impressam & expressam; impressa est illa, quam lumen, sive color immediatus, in visum imprimit ad causandam sui visionem: expressa verò est visio luminis, sive coloris, quam anima in se exprimit. Hoc supposito,

xxx. Probatur, quia lumen, sive color visui immediatus, est ex se visibilis, & sufficienter potentia visivæ approximatus; ergo, &c.

xxxi. Confirmatur, communiter negant auctores objectum gustus & tactus sentiri per speciem realiter distinctam, quia non sentiuntur nisi realiter contigua & proximè applicata sensui; ergo, &c.